

Wishful Singing in een unieke samenwerking met
Steven Kamperman, Yonga Sun & Jorrit Westerhof

METROPOLIS

Wishful Singing zingt nieuwe soundtrack bij
Fritz Langs filmklassieker

METROPOLIS

Wishful Singing

Anne-Christine Wemekamp sopraan

Maria Goetze sopraan

Tal Shasha alt

Marjolein Stots alt

Zangeres Stella Brüggen is tijdens deze productie met zwangerschapsverlof.

Steven Kamperman contra-alt- en basklarinet, drums

Yonga Sun drums & modulaire synthesizer

Ruggero Di Luisi drums & modulaire synthesizer (vervanger Yonga Sun)

Jorrit Westerhof gitaar & Ableton Live

Maria Goetze theremin

Steven Kamperman compositie

Steven Kamperman en **Jorrit Westerhof** elektronische geluidsbewerking

Koen Keevel 360° geluidsontwerp & live audio

Stella Brüggen kostuums & artistieke ondersteuning

Henry Faber campagnebeeld

Fritz Lang filmmaker

A film from the holdings of the Friedrich-Wilhelm-Murnau-Stiftung in Wiesbaden. – www.murnau-stiftung.de

Oktober 2026

VR **9** / UTRECHT

TRY-OUT

Podium Hoge Woerd,
Leidsche Rijn, 19.30 uur

ZO **11** / AMSTERDAM

PREMIÈRE

Muziekgebouw aan 't IJ,
19.30 uur

WO **14** / UTRECHT

TivoliVredenburg, 19.30 uur

DO **15** / LEIDEN

Stadsgehoorzaal Leiden,
19.30 uur

ZO **25** / GENT, BELGIË

Bijloke, 15.00 uur

VR **30** / ALKMAAR

Theater De Vest,
19.30 uur

November 2026

ZO **8** / LAREN

Singer Laren, 15.00 uur

DO **12** / ASSEN

De Nieuwe Kolk, 19.30 uur

Januari 2027

ZO **10** / ROTTERDAM

LantarenVenster, 15.00 uur

WO **13** / NIJMEGEN

De Vereniging, Grote Zaal,
19.30 uur

DO **14** / TILBURG

De Concertzaal, 19.30 uur

Kijk voor tickets en de meest actuele speellijst op
wishfulsinging.nl/concertagenda of scan de QR-code hiernaast.

BESTE LUISTERAAR,

Welkom bij *Metropolis*! Er staat je iets heel bijzonders te wachten: vandaag zie je hoe regisseur Fritz Lang zich honderd jaar geleden het jaar 2026 voorstelde en hoor je hoe componist Steven Kamperman deze beelden anno nu interpreteert en van (muzikaal) commentaar voorziet.

Na onze samenwerking rond *Der müde Tod* was het een genot om opnieuw met Steven Kamperman een wereld van Fritz Lang binnen te stappen. Zijn muziek zoekt geen illustratie van de film, maar een dialoog ermee. Samen met de stemmen van Wishful Singing, elektronica, percussie en instrumenten ontstaat een nieuwe laag die soms met de beelden meebeweegt en er soms juist tegenin schuurt. Verderop in dit programmaboekje vertelt Steven meer over zijn muzikale werkwijze.

Metropolis is een van de meest invloedrijke films aller tijden. Daarom

vind je in dit boekje allerlei achtergrondinformatie, waaronder een synopsis, een 'wie is wie?', en een toelichting op de film en de muziek. Maar je kunt er natuurlijk ook voor kiezen om je te laten verrassen en de film gewoon op je af te laten komen. De film duurt ruim 2 ½ uur en bestaat uit drie delen. Na het tweede deel is er een pauze.

Ben je er klaar voor om je onder te dompelen in de wereld van *Metropolis*? We hopen dat deze voorstelling je uitnodigt om opnieuw te kijken: naar een film die bijna een eeuw oud is, naar de vragen die zij stelt en misschien ook een beetje naar de tijd waarin we zelf leven.

We wensen je een inspirerende voorstelling.

Wishful Singing

Anne-Christine, Maria, Marjolein, Tal en Stella

TEN GELEIDE

Waar kijk ik naar? Dit was mijn eerste indruk van *Metropolis*. Met de 'moderne' ogen van een dertiger die niet overdreven thuis is in de filmgeschiedenis, is het in sommige opzichten een onbegrijpelijke film. Het acteerwerk (overdreven tot in het absurde), de originele soundtrack (over-the-top pathetische filmmuziek), zelfs de make-up van de acteurs was een cultuurschok. De plot hangt van de gaten aan elkaar – wie is die Maria nou eigenlijk? Wat doet ze daar ineens met al die kinderen? Hoe komt ze überhaupt in die tuin terecht? Waar haalt ze de tijd vandaan om dag na dag te prediken in de ondergrondse gewelven? En hebben die doodvermoeide arbeiders niets beters te doen? – en het einde is moreel zo onbevredigend dat het bijna een nare smaak in je mond achterlaat.

Toch is de film een onmiskenbaar meesterwerk. Nog afgezien van de griezelige actualiteit van het thema, lijkt *Metropolis* bijna aangesloten op het menselijke zenuwstelsel. De architectuur van de M-machine (die in Freders visioen in Moloch verandert) lijkt alle lagen van weerstand te omzeilen en regelrecht in het onderbewuste te landen. De massa-scènes hebben

een universeel herkenbare hartslag. De beelden van de *Maschinenmensch* zijn zo indringend dat ze de toon zetten voor 100 jaar sciencefiction.

Metropolis heeft een raadselachtige oerkracht. Ondanks alle dingen die er (zeker voor een moderne kijker) op aan te merken aan zijn, heeft hij iets onverzettelijks. Dat was de eerste reden dat we ons tot dit project lieten verleiden. De belofte van een nog nauwere samenwerking met onze composer in residence, Steven Kamperman – na *Der müde Tod* en *Charlotte Salomon* nu daadwerkelijk met ons aanwezig op het podium! – was een tweede.

Maar misschien wel de belangrijkste reden dat we kozen voor *Metropolis*, was hoe geschiedenis en actualiteit hier niet alleen naadloos in elkaar overgaan, maar bijna naast elkaar bestaan. Verleden en heden kennen geen lineair verloop, maar grijpen in elkaar en op elkaar terug. De muziek van Steven laat gregoriaanse gezangen en groovy jazz niet ná elkaar klinken, maar tegelijkertijd, waarbij ze elkaar versterken. En dat sluit precies aan bij het werk van Wishful Singing.

Stella Brügger

SYNOPSIS

In Metropolis zijn stereotiepe representaties te zien die we nu als racistisch of discriminerend herkennen. Als we hier niet bewust op reflecteren, kunnen deze beelden ons beïnvloeden en bijdragen aan het in stand houden van racisme en ongelijkheid.

Wishful Singing wil met haar werk een bijdrage leveren aan een rechtvaardige wereld, waarin geen plaats is voor discriminatie en waarin iedereen gelijke kansen krijgt. We nemen daarom expliciet afstand van de stereotiepe representaties in de film en nodigen ook jou, onze kijker, uit om er met een kritische blik naar te kijken.

Deel 1 – Auftakt

In de stad Metropolis woont de elite in grote weelde. De zonen van de ‘hoofdwerkers’ vertoeven in een paradijselijke tuin. Voor de arbeiders onder de grond bestaat er alleen noeste arbeid.

Freder, de zoon van de stadsbestuurder, is zich van geen kwaad bewust totdat de engelachtige Maria één moment de paradijs tuin binnendringt. Hij gaat vervolgens naar haar op zoek, maar vindt in plaats daarvan de ondergrondse machinewereld van Metropolis. Geschokt door het lijden van de arbeiders hallucineert hij tijdens een explosie dat de reusachtige machine een mensenetend monster is.

Terug in de bovenwereld vertelt hij aan zijn vader, Joh Fredersen, over

het onrecht dat hij heeft waargenomen en over de explosie waar hij getuige van was. Joh Fredersen reageert kil en ontslaat zijn assistent Josaphat. Freder is geschokt door de reactie van zijn vader en gaat nogmaals op zoek naar Maria.

Joh Fredersen bezoekt intussen de uitvinder Rotwang. Ooit waren deze twee mannen bevriend, maar Joh Fredersen ging ervandoor met de toenmalige geliefde van Rotwang. Deze vrouw, Hel genaamd, baarde Joh Fredersens zoon Freder, maar stierf in het kraambed. De uitvinder heeft nu een robot gebouwd die hij Hels gezicht wil geven, zodat hij haar als het ware weer terugkrijgt.

Gevraagd naar de tekeningen die steeds gevonden worden in het bezit van de arbeiders, neemt Rotwang Joh Fredersen mee naar de

catacomben onder Metropolis. Daar zien ze toevallig hoe Maria de arbeiders weerhoudt van een gewelddadige opstand door hen voor te houden dat ze moeten wachten op ‘de bemiddelaar’.

Joh Fredersen vreest de grote macht die deze vrouw kennelijk over de arbeiders heeft en draagt Rotwang op om zijn robot het gezicht van deze Maria te geven, om zo tweedracht te kunnen zaaien en het vertrouwen van de arbeiders in haar te verstoren. Alleen Rotwang heeft echter ook gezien dat Freder en Maria elkaar hebben ontmoet, en dat ze beiden Freder zien als de langverwachte bemiddelaar. De uitvinder begrijpt dat hij wraak kan nemen op Joh Fredersen door zowel diens zoon als Maria naar de ondergang te leiden.

Deel 2 – Zwischenspiel

Nadat Freder het werk van een arbeider heeft overgenomen, keert hij uitgeput huiswaarts. Hij wil de arbeiders redden in zijn rol als bemiddelaar, maar als hij meent Maria aan te treffen in de armen van zijn vader – niet wetende dat het om haar dubbelganger gaat – krijgt hij een zenuwinzinking.

De uitvinder toont zijn robotcreatie op een feest, waarbij duidelijk wordt dat ze een intense macht over mannen heeft.

— PAUZE —

Deel 3 – Furioso

De robot-Maria hitst de arbeiders op tot een revolutie. Freder voelt aan dat dit niet de echte Maria kan zijn, maar als hij probeert de arbeiders daarvan te overtuigen, kan hij maar ternauwernood aan de woedende meute ontsnappen. Joh Fredersen, die niet weet dat zijn zoon zich onder de arbeiders bevindt, juicht de revolutie toe: het zal hem legitimeren om met geweld de orde te herstellen.

Rotwang biecht zijn wraakzuchtige plan aan de echte Maria op, maar Joh Fredersen hoort dit. In het gevecht dat tussen de mannen ontstaat, weet Maria te ontsnappen.

De poortwachter van de machinekamer, Grot, maakt de arbeidersmenigte duidelijk dat hun kinderen vermoedelijk verdronken zijn door de vernielingen die ze hebben aangericht. Terwijl zij razend van wanhoop een heksenjacht beginnen op degene die hen zo heeft opgehitst, probeert de echte Maria samen met Freder en Josaphat de kinderen te redden van de verdrinkingsdood.

WIE IS WIE?

Freder Frederesen

De gepriviligeerde zoon van de despoot van de stad. Zijn ontmoeting met Maria schudt hem wakker, en nadat hij heeft gezien hoe de arbeiders leven, raakt hij vastbesloten om een brug te slaan tussen de klassen.

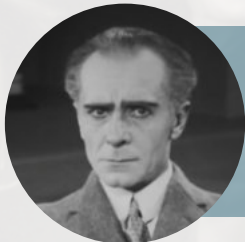
De dunne man

De kille spion van Joh Frederesen. Kalm en efficiënt volgt hij zonder vragen te stellen zijn orders op – de verpersoonlijking van toezicht en controle.

Maria

Een jonge vrouw die voor de arbeiders als een spirituele gids fungeert. Ze predikt vrede, geduld en verzoening, en is een symbool van hoop voor de onderdrukte massa.

Joh Frederesen

De machtige heerser over Metropolis en de architect van de rigide sociale structuur. Zijn hang naar efficiëntie en controle gaat zelfs boven de band met zijn zoon.

Rotwang

Een excentrieke wetenschapper wiens genie grenst aan waanzin. Achtervolgd door het verlies van Hel, de overleden vrouw van Joh Frederesen, maakt hij een machine die de stad in chaos dreigt te storten.

Grot

De voorman van de Hart-machine, een van de belangrijkste mechanismes van de stad. Hij wordt verscheurd door enerzijds zijn trouw aan Joh Frederesen, en anderzijds medelijden met de arbeiders.

Josaphat

Een vertrouweling van Joh Frederesen, die echter op staande voet ontslagen wordt nadat hij een fout maakt. Freder biedt aan hem te helpen, maar daarvoor moet hij ingaan tegen de wensen van zijn voormalige baas.

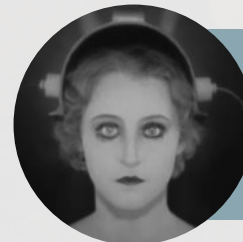
Georgy (Arbeider #11811)

Een uitgeputte arbeider die door Freder wordt afgelost. Georgy krijgt kortstondig een inkijkje in hoe de elite leeft.

De Machine-mens

Een wonder van techniek, gemaakt door Rotwang, die er een hand voor heeft moeten opofferen.

De valse Maria

De Machine-mens met het uiterlijk van Maria. Waar de echte Maria compassie en eenheid nastreeft, zaait de valse Maria verwarring en jaagt ze de klassen tegen elkaar in het harnas.

OVER DE FILM

Precies honderd jaar nadat hij gemaakt werd, is de film weer actueler dan ooit: nooit is de kloof tussen rijk en arm zo groot geweest als nu. In sommige gevallen lijken de arbeidsomstandigheden zelfs weer net zo schrijnend als in de film; neem bijvoorbeeld de uitgeputte magazijnmedewerkers bij Amazon ondanks de recordwinsten die het bedrijf maakt, of de wurgcontracten waaraan veel arbeidsmigranten gebonden zijn.

De film *Metropolis*, die met 5,3 miljoen Duitse mark de geschiedenis inging als de duurste productie van de jaren '20 (310 filmdagen, 60 filmnachten, 37.000 figuranten en speciale bouw van de grootste studio ooit) lijkt in het eerste deel een marxistisch pamflet, maar vervolgt die weg niet. Misschien stond er door de gigantische kosten ook wel te veel op het spel om een verbod op de film wegens opruiing te riskeren. De Russische revolutie was tenslotte nog maar tien jaar oud, en de schrik voor een communistische opstand had Europese machthebbers stevig in zijn greep.

Lieten Fritz Lang en Thea von Harbou zich hierdoor afschrikken? Het motto van de film probeert in ieder geval de angel eruit te halen:

het hart moet bemiddelen tussen handen en hoofd. Daarmee is de film in feite een pleidooi voor verlicht despotisme geworden. Dit ontging regisseur Fritz Lang niet. In een interview in 1975 zei hij over de film: 'Toen ik hem maakte, vond ik hem goed. Toen ik hem af had, had ik er een hekel aan. En om een heel eenvoudige reden. Want het uitgangspunt van mijn vrouw Thea von Harbou – dat de bemiddelaar tussen het kapitaal, de hersenen, en de handen, de arbeiders, het hart zou moeten zijn... Ik geloofde er niet in.'

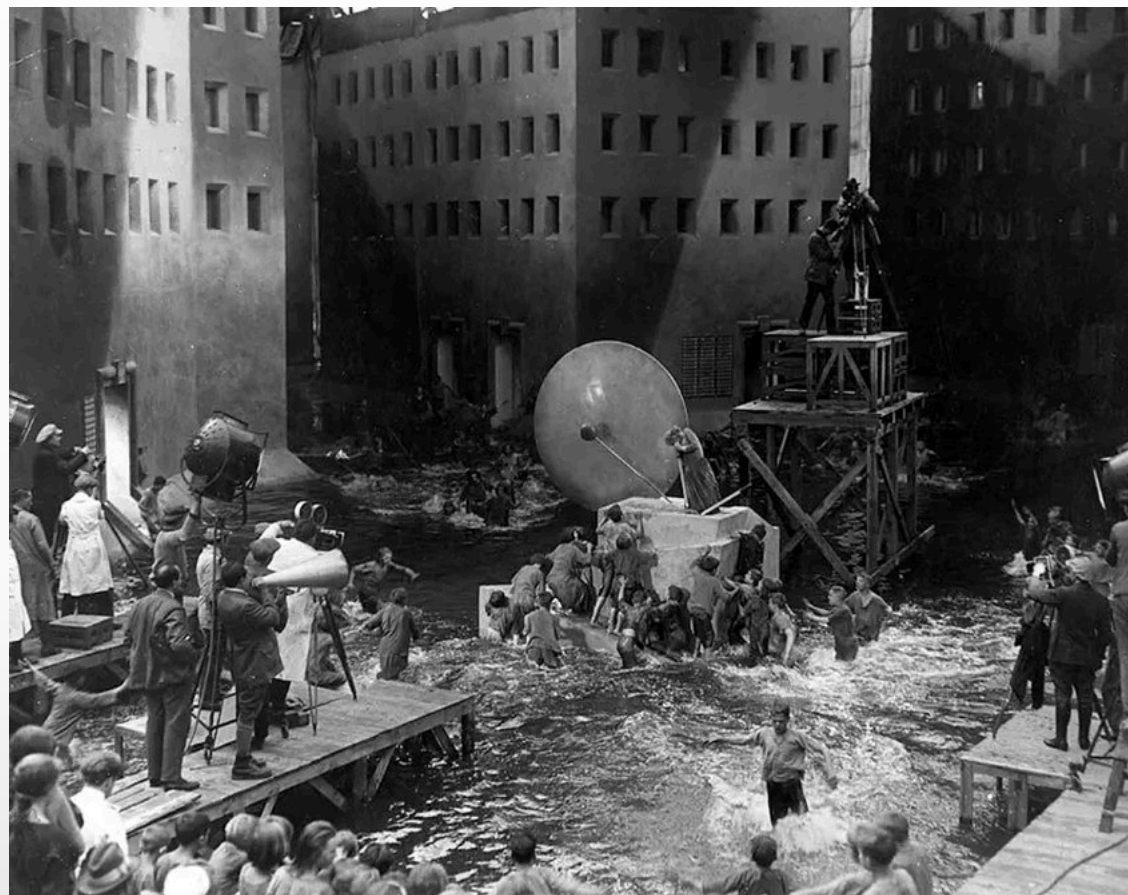
Inderdaad liepen de Duitse fascisten weg met de film en liet Thea von Harbou zich later voor hun karretje spannen. Fritz Lang zelf moest niets hebben van het nazi-gedachtegoed. Hoewel Hitler hem in 1933 tot hoofd van de Duitse filmindustrie wilde maken, ontvluchtte Lang, na een langdurig onderhoud met Joseph Goebbels, diezelfde dag nog het land.

Metropolis is geen helder pleidooi, maar zit vol ambiguïteiten. De schandalige uitbuiting van arbeiders wordt krachtig aan de orde gesteld, maar de arbeidersklasse wordt tegelijk neergezet als een onnadenkende en licht ontvlambare massa. De twee vrouwelijke

karakters volgen het klassieke schema van de madonna-hoer-tenegstelling, maar de film lijkt dat gegeven ook op scherp te willen stellen, door deze uitersten in één actrice bijeen te brengen (een briljante dubbelrol van Brigitte Helm). En tegenover het modernisme van de machines en de bovengrondse wereld staan de tempelachtige, met kaarsen gevulde catacomben en het archaïsche huis van Rotwang vol religieus-occulte voorwerpen. Veel meer dan om een helder statement, lijkt het Lang en Von Harbou dan ook uiteindelijk te gaan om de spanning

en de frictie tussen verschillende werelden en tijdperken.

Wat fier overeind blijft is de visionaire kracht van de beeldtaal. Er is nauwelijks een sciencefictionfilm over een moderne stad te bedenken die niet op de een of andere manier knipoogt naar de iconische beelden uit *Metropolis*. En de manier waarop Fritz Lang in het laatste deel drie kwartier aaneengesloten de spanning tot grote hoogtes weet op te bouwen, mag gerust geniaal genoemd worden.

OVER DE MUZIEK

Er is in de loop der tijd een indrukwekkende lijst van muzikale begeleidingen bij *Metropolis* geproduceerd, van het instrumentale origineel van Gottfried Huppertz tot de soundtrack met popsongs onder Giorgio Moroder's heruitgave in 1984 (met onder andere een bijdrage door Freddy Mercury). Opmerkelijk genoeg doet geen van deze vele soundtracks iets met de tekstbladen uit de film. In de samenwerking met Wishful Singing lag er een unieke mogelijkheid om daar verandering in te brengen en de stille acteurs na honderd jaar eindelijk stemmen te geven!

Maar wat zeggen die stemmen in de film eigenlijk? Zoals hiervoor

genoemd is de film hier en daar politiek gezien op zijn zachtst gezegd tamelijk naïef. Ik voelde er als componist weinig voor om als ongefilterde spreekbuis van dat gedachtegoed te functioneren, hoe zeer ik ook van de film houd. Het idee kwam bij me op om een tweede poëtische tekstuele laag aan de film toe te voegen; in het Engels naast het oorspronkelijke Duits.

In die laag hoor je bijvoorbeeld Karl Marx spreken over de macht van de machine. Of Hannah Arendt over het feit dat we niet één 'chosen one' nodig hebben, maar dat verandering bij elk mens kan beginnen. Je hoort een uitzinnig overmoedige toespraakblog van ChatGPT's CEO Sam Altman over de toekomst van AI, maar ook een bijbelse tekst over het idee dat de oorsprong van het kwaad bij de vrouw ligt: een bron die in de middeleeuwen werd gebruikt in de rechtvaardiging van de heksenjacht. En mocht dat onverhoopt wat serieus klinken: je hoort ook een uitgebreide opsomming van alle *mad scientist*-filmkarakters die in de loop der tijd op de iconische rol van Rotwang geïnspireerd zijn. Zo vertolken de vocalisten zowel de oorspronkelijke personages in de film als een klassiek 'grieks koor' dat het geheel regelmatig van een extra perspectief voorziet.

Net zoals de film zet de muziek 'oud' en 'nieuw' tegenover elkaar. Moderne elektronische geluidsbewerking speelt daarin een grote rol. De modulaire synthesizers die drummer Yonga Sun bedient, behoren tot het vroegste type geluidsgeneratoren en zijn ontwikkeld om geluidsgolven te creëren die zichzelf als het ware in hun staart kunnen bijten. Puls en toonhoogte worden via knoppen in plaats van een toetsenbord beïnvloed. Gitarist Jorrit Westerhof creëert op zijn beurt ook elektronisch bewerkte geluidswerelden met behulp van Ableton Live en Max MSP. Ook de stemmen van Wishful Singing worden in de zaal live bewerkt en het 360 graden geluidsontwerp door Koen Keevel zorgt ervoor dat je als luisteraar soms letterlijk omringd wordt door geluid.

Speciale vermelding verdient tot slot het vroegmoderne muziekinstrument de theremin, reeds in 1919 uitgevonden door de Russische natuurkundige Léon Theremin. Begin twintiger jaren maakte het instrument al een demonstratietournee langs volle zalen door Europa. Doordat het instrument opkwam in dezelfde tijd dat *Metropolis* werd geproduceerd, is het een prachtig symbool voor de moderne techniek uit die tijd.

In *Metropolis* ontmoeten deze moderne klanken geluiden, ritmes en melodieën uit lang vervlogen tijden.

Net als Gottfried Huppertz heb ook ik gebruik gemaakt van het *Dies irae* uit de oude gregoriaanse dodenmis, maar ook van het *Ave Maria* als optimistisch tegenmotief. Het specialisme van Wishful Singing in het zingen van gregoriaans was hier voor mij als componist natuurlijk een buitenkans!

Naast de vloeiende gregoriaanse gezangen zijn er ook volop repetitieve en krachtige oerritmes te horen. Sommige daarvan gaan terug op de middeleeuwse inspiratie die Carl Orff vond in de *Carmina Burana*, elders komen ook punk en new wave-achtige begeleidingen naar voren. Hedendaagse elektronische beats spelen een belangrijke rol, maar evengoed zijn er ontsprende Charlestons uit de *Roaring Twenties* en fragmenten schurende soulmuziek te horen. De compositie kent zo als geheel een bonte hoeveelheid aan oude en moderne invloeden, waarbij de telkens terugkerende leidmotieven van de belangrijkste personages alles bij elkaar houden binnen een hedendaags gecomponeerd kader. Het voelde tijdens het componeren

soms alsof ik alle oorspronkelijke zwart-witbeelden akoestisch mocht inkleuren, zoals in de begintijd van de film wel eens frame voor frame met een penseel gebeurde. Maar de techniek schrijdt natuurlijk onverminderd voort en inmiddels staat er ook al een door artificiële intelligentie automatisch ingekleurde versie online! Ik ben toch wel benieuwd wat Fritz Lang in al zijn liefde voor moderne techniek daarvan gevonden zou hebben.

Uiteindelijk is onze soundtrack inhoudelijk een ode geworden. Niet aan de machine of de moderne techniek, ook niet aan het tegendeel, maar aan de moeder. De 'mèter' uit het woord Metro-polis, wat in het Grieks letterlijk 'moederstad' betekent. Een moeder doet tenslotte dagelijks wat vader des vaderlands Joh Fredersen onnodig lijkt: een paradijs creëren voor elk van haar kinderen.

Steven Kamperman

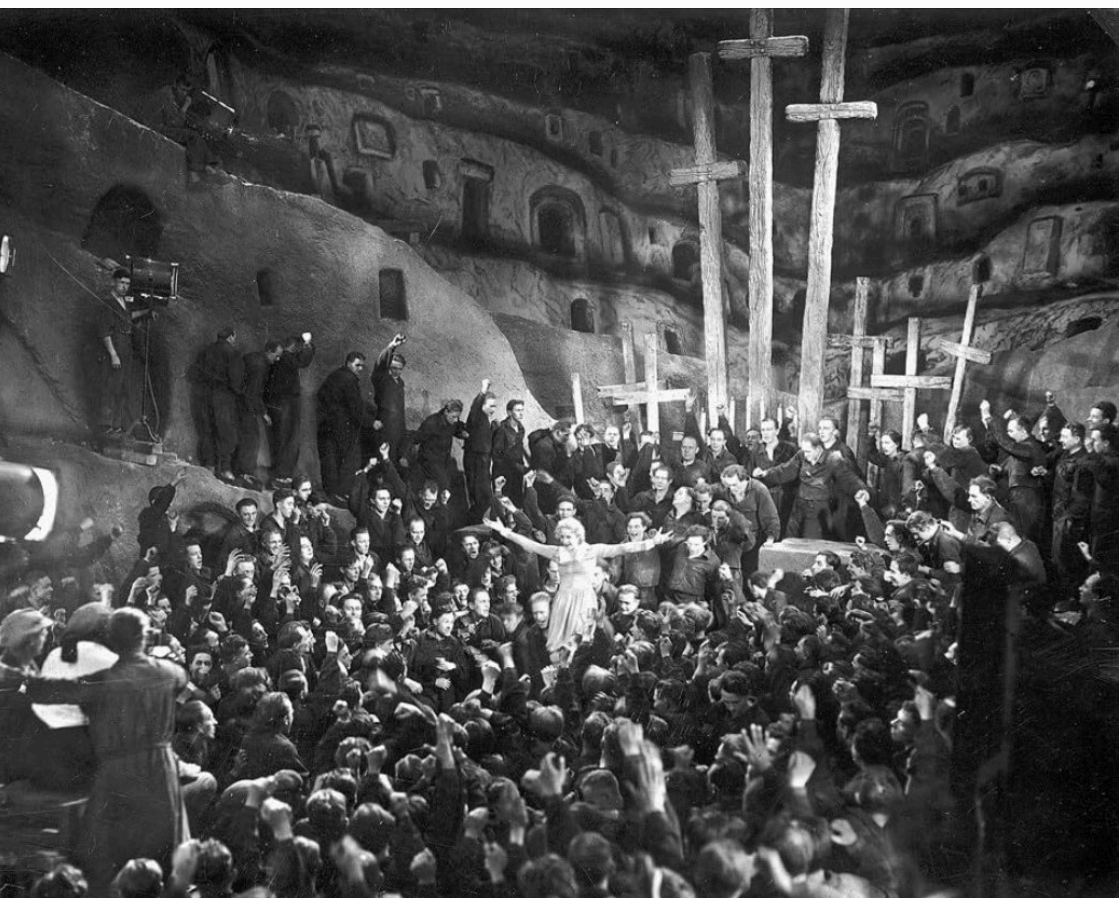
NAGENIETEN

Voor iedereen die na afloop van de voorstelling nog meer wil weten over Metropolis, hebben wij een speciale pagina ingericht met allerlei informatie over de voorstelling. Op deze pagina kun je je nog meer verdiepen in het programma en nemen we je mee in ons maakproces. Klik op de afbeeldingen, kijk lekker rond en vergeet je niet te abonneren op onze nieuwsbrief. Veel plezier!

Je vindt hier onder meer de volgende onderdelen:

- **Meer over Metropolis** – over de geschiedenis
- **Videomateriaal** – o.a. trailer & repetitie-opnames
- **Link naar Spotify-opnames van Metropolis**

Ga naar wishfulsinging.nl/metropolis-de-verdieping of scan de QR-code hiernaast.

CONTEXTPROGRAMMERING

uitwisseling ➤ napraten ➤ ontmoeten

Omdat Metropolis zoveel lagen kent, organiseren we tijdens de tour een uitgebreid contextprogramma. Op verschillende locaties verzorgen experts een inleiding voorafgaand aan de voorstelling en gaan we na afloop met publiek in gesprek. Daarnaast zijn er online webinars die je live kunt volgen of op een later moment kunt terugkijken.

Scan de QR-code of kijk op wishfulsinging.nl/metropolis-contextprogramming voor het volledige contextprogramma, de webinars en meer informatie.

WISHFUL SINGING

Wishful Singing is een vocaal ensemble van vijf vrouwen, die hun publiek onderdompelen in betoverende muziek die je zelden hoort. Als luisteraar word je onderdeel van iets groters: met hun unieke klank, samenspel en bijzondere samenwerkingen nemen ze je mee voorbij het alledaagse, naar muziek die een andere wereld oproept en nog lang blijft resoneren.

Het ensemble staat bekend om haar loepzuivere zang en een uitzonderlijke beheersing van een breed repertoire, met een bijzondere rol voor het gregoriaans. Programma's waarin deze muziek centraal staat, zoals het middeleeuwse Lied van de Sibylle en In Mysterium, tonen hun vermogen om eeuwenoude muziek echt binnen te laten komen bij een hedendaags publiek. Producties van Wishful Singing rondom het gregoriaans trekken al jaren volle zalen en bereikten tienduizenden mensen, zowel live als online.

Wat Wishful Singing onderscheidt, is de manier waarop zij de traditionele concertvorm openbreekt. Door de vierde wand los te laten en het publiek onderdeel te maken van de ervaring, ontstaat er een intense betrokkenheid. De intieme omvang van het ensemble laat het publiek de kwetsbaarheid en tegelijkertijd de kracht van de menselijke stem ervaren. Met een bezielde,

menselijke benadering en aandacht voor de context van het concert – van online extra's tot nagesprek – zorgt Wishful Singing ervoor dat de ervaring niet stopt bij het applaus, maar nog lang doorwerkt.

Concerten van Wishful Singing worden consequent hoog gewaardeerd door publiek en pers. Deze waardering blijkt ook uit de regelmatige aanwezigheid van het ensemble in de media en uitnodigingen door toonaangevende festivals en podia.

Wishful Singing werkt samen met nationaal en internationaal gewaardeerde makers en denkers als Herman Finkers, Nicolien Mizee, VOCES8 Scholars, Amsterdams Andalusisch Orkest, Ola Gjeilo en Stine Jensen.

Daarnaast initieert Wishful Singing nieuw repertoire dat specifiek geschreven is voor de kracht en klank van een vrouwelijk vocaal ensemble. In samenwerking met jonge makers, componisten en tekstschrijvers ontstaat ruimte voor verhalen, klanken en nieuwe perspectieven die nog ontbreken.

Wishful Singing maakt concerten die raken, verbinden en blijven doorwerken.

STEVEN KAMPERMAN

Steven Kamperman (1970) is componist en basklarinettist en beweegt zich op het snijvlak van gecomponeerde muziek, jazz en muziektheater. Zijn opera *Roodhapje* won in 2016 de YAMAward in de categorie jeugdopera. Ook schrijft hij met regelmaat live filmscores voor stille films, zoals eerder ook de veelgeprezen Wishful Singing-productie *Der müde Tod* (Fritz Lang, 1921). Kamperman staat als componist bekend om zijn verbeeldingsrijke klanktaal; een 'tovenaar met klankkleur' noemde dagblad Trouw hem. Hij zoekt in zijn werk vaak contrasten op: tussen stijlen, maar ook tussen muzikale structuren en vrije expressie. Als improvisator is Kamperman o.a. te horen met HOT Het Orgel trio, met de Finse pianist Aki Rissanen en met zijn eigen Prince Achmed Trio.

Steven Kamperman is gedurende enkele jaren composer in residence bij vocaal ensemble Wishful Singing, waarvoor hij in het afgelopen jaar al de opera *Charlotte Salomon – Leben? oder Theater?* schreef.

YONGA SUN

Yonga Sun (1977) is drummer, sound designer en theatrale creatieveling. Hij is thuis in het brede artistieke spectrum tussen vrij improviserende duo's en symfonische projecten. Als componist en muzikant werkte hij mee aan bekroonde muziek-theatervoorstellingen, zoals aan SUPERTRAMP, winnaar van de Zilveren Krekel 2014.

Volgens het Noorse Jazznytt heeft Yonga “een dynamisch repertoire van een andere wereld” en het Franse Le Monde noemt hem “een drummer met vliegensvlugge behendigheid”. Hij is te vinden in samenwerkingen met het Nederlands Blazers Ensemble,

speelde met Kurt Elling en het Luxemburg Philharmonisch Orkest, stond in de Slagwerkkraan Top 10 van meest indrukwekkende slagwerkers bij het North Sea Jazz Festival en won de solistenprijs van de Dutch Jazz Competition. Daarnaast is hij docent sound design aan het ArtEZ Conservatorium en treedt hij op met modular synthesizers en electronica.

JORRIT WESTERHOFF

Jorrit Westerhof (1992) is een veelzijdige gitarist en audio-videokunstenaar gevestigd in Rotterdam. Hij speelde in 2013-2014 in het Nationaal Jeugd Jazz Orkest, waarop leider Eric Vloeimans hem prompt vroeg om ook in zijn eigen band Gatecrash mee te spelen. Ook werd hij daarna voor projecten gevraagd door gerenommeerde musici als Han Bennink en Michael Moore. De afgelopen jaren richt Westerhof zich in toenemende mate op elektro-akoestische en digitale muziek en video-art, waarbij hij software gebruikt die op verwachte

en onverwachte manieren op zijn spel reageert. Jorrit Westerhof is medeoprichter van Elephant Baby Records/studio in Rotterdam. Momenteel is hij actief lid van TECA, Soon to Expire, Hala, het Rotterdam Electronic Improvisers Orchestra, en treedt hij regelmatig solo op.

RUGGERO DI LUISI

Vervanger Yonga Sun

Ruggero Di Luisi (1997, Palermo) is een Siciliaanse drummer, componist en geluidskunstenaar die zich bezighoudt met improvisatie, tegenstellingen, deconstructie en synesthesie via drums, percussie en elektronica. Hij is geïnteresseerd in muzikaal expressionisme, experimentele muziek en interdisciplinaire projecten.

Hij begon op driejarige leeftijd met spelen en studeerde klassieke percussie aan het Conservatorio Vincenzo Bellini, jazz aan de Open Jazz School in Palermo, jazzdrums aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen en behaalde een master aan het Conservatorium van Amsterdam. Hij trad op in verschillende Europese landen en op festivals als Rewire, Bad Bonn Kilbi, Ljubljana Jazz Festival, Infinite Festival, Landjuweel en ESNS.

Momenteel is hij gevestigd in Amsterdam, waar hij aan verschillende projecten werkt en Black Road Studios runt, een onafhankelijk post-alt-platenlabel en artistieke gemeenschap die emotie en rauwe creativiteit stimuleert en ruimte biedt voor nieuwe mogelijkheden en transformaties.

TOEGANKELIJKHEID

Bij onze concerten vinden we het belangrijk dat iedereen zich welkom voelt en zichzelf kan zijn. We zetten daarom stappen om onze concerten zoveel mogelijk voor iedereen toegankelijk te maken. We houden rekening met de rolstoeltoegankelijkheid van onze zalen en zorgen voor digitale programma-boekjes voor mensen met een visuele beperking. Heb je feedback, tips of suggesties op dit terrein voor ons? Stuur een mail naar info@wishfulsinging.nl.

HIDDEN DISABILITIES SUNFLOWER

Sommige handicaps, aandoeningen of chronische ziekten zijn voor anderen niet meteen duidelijk. Voor mensen die in deze doelgroep vallen, is de Hidden Disabilities Sunflower ontworpen, een keycord of button die mensen kunnen dragen om aan te geven dat zij misschien extra hulp, begrip of tijd nodig hebben.

Wishful Singing is aangesloten bij de Hidden Disabilities Sunflower. Je kunt altijd een van onze medewerkers aanspreken, zodat we je waar nodig kunnen ondersteunen tijdens je concertbezoek.

hdsunflower.com/nl/

STEUN WISHFUL SINGING

Wij kunnen onze artistieke dromen en ambities niet verwezenlijken zonder de onmisbare financiële steun van ons publiek. Je kunt ons vandaag helpen om onze projecten verder te laten groeien door het doen van een donatie. Met de bijgaande QR-code kun je direct een bijdrage doen, klein of groot. Of gebruik de volgende link: wishfulsinging.nl/steun-ons

Scan & steun ons!

Wishful Fifty

Ook kan je ervoor kiezen Wishful Singing te steunen door structureel (minimaal vijf jaar) minimaal € 500,- per jaar bij te dragen. Dankzij de Geefwet is op deze wijze periodiek schenken fiscaal extra aantrekkelijk. De leden van Wishful Fifty staan dichtbij het ensemble en genieten verschillende privileges, waaronder een aantal vrijkaarten voor concerten.

Neem contact met ons op via wishful50@wishfulsinging.nl als je interesse hebt of als je er (vrijblijvend) meer over wilt weten.

MET DANK AAN

Het werk van Wishful Singing wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Gemeente Utrecht en de schenkers van Wishful Fifty.

Metropolis wordt mede mogelijk gemaakt door Gilles Hondius Foundation, het Cultuurfonds, het Elise Mathilde Fonds en het K.F. Hein Fonds. Kijk op onze website voor het meest recente overzicht van de fondsen.

A film from the holdings of the Friedrich-Wilhelm-Murnau-Stiftung in Wiesbaden. – www.murnau-stiftung.de

Wishful Singing is een culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Giften aan het ensemble zijn daarom fiscaal aftrekbaar.

Wij kunnen onze artistieke dromen en ambities niet verwezenlijken zonder de onmisbare financiële steun van ons publiek.

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

wishfulfifty

het
cultuurfonds

≡ kfhein
fonds

COLOFON

Stichting Wishful Singing

info@wishfulsinging.nl
wishfulsinging.nl

Artistiek directeur Wishful Singing

Anne-Christine Wemekamp

Algemeen directeur Wishful Singing

Marjolein Stots

Acquisitie en boekingen

Jacqueline La Rooy

Financieel manager

Merel Dercksen a.i.

Productie

Anne van Huet Lindeman
Erik Laarman

Marketing, communicatie en pr

Guy Kessels
Stella Brüggen
Peter Powell
Esmee Soetekouw

Fondsenwerving

Sabrina Carelse

Contextprogrammering jongeren

Polo Derks

Administratie

Erik Laarman

Fotografie

Tom Beets
Leila Calvaruso
Henry Faber
Ward Mevis
Willem Schwertmann

Grafische vormgeving

Carrie Zwarts

Trailer

Bowie Verschuuren

Programmaboekje

Irene Doolaard
Maria Goetze

Vrijwilliger cd-verkoop

Inge van den Tol

Raad van Toezicht

Wieneke Jansen
Gertien Smits
Gertjan Nederbragt
Mattijs van de Woerd

BLIJF OP DE HOOGTE!

Ga naar onze website **wishfulsinging.nl** voor de meest actuele concertagenda. Hier kun je je ook inschrijven voor onze nieuwsbrief, zodat je altijd als eerste op de hoogte bent van onze activiteiten.

Scan de QR-code om je direct in te schrijven voor onze nieuwsbrief!

Volg ons op:

